

Informator dla ROZPOCZYNAJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

Decyzja o podjęciu prowadzenia własnej działalności gospodarczej pociąga za sobą szereg obowiązków oraz powinności wobec różnych instytucji publicznych i urzędów. Bardzo istotnym jest pierwszy etap realizacji tej decyzji tzn. zarejestrowanie (zgłoszenie) działalności gospodarczej.

Niniejsza publikacja w sposób syntetyczny i uporządkowany przedstawia zasady rejestrowania działalności gospodarczej

Opracowano przez administrację podatkową województwa podlaskiego
(Informator przedstawia stan prawny na dzień 1 stycznia 2012 r.)

Spis treści

I. WPROWADZENIE	3
II. REJESTRACJA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ.....	4
1. URZĄD GMINY/MIASTA	4
2. SĄD REJESTROWY	4
III. URZĄD STATYSTYCZNY	5
IV. URZĄD SKARBOWY	5
1. NUMER IDENTYFIKACJI PODATKOWEJ (NIP).	5
2. WYBÓR FORMY OPODATKOWANIA PODATKIEM DOCHODOWYM OD OSÓB FIZYCZNYCH.	6
<i>Zasady ogólne. Opodatkowanie według skali podatkowej.....</i>	<i>6</i>
<i>Zasady ogólne. Opodatkowanie według stawki liniowej – 19%</i>	<i>8</i>
<i>Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych.....</i>	<i>9</i>
<i>Karta podatkowa</i>	<i>10</i>
3. PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG (VAT).	11
V. URZĄD CELNY	15
VI. BANK.....	16
VII. ZUS/KRUS	16
VIII. CO JESZCZE POWINIENES WIEDZIEĆ.....	17

I. WPROWADZENIE

Zagadnienia dotyczące podejmowania, wykonywania i likwidacji (zakończenia) działalności gospodarczej zostały ściśle uregulowane w przepisach prawnych. Wśród szeregu aktów prawnych odnoszących się do tych kwestii dominujące znaczenie mają:

- ustawa z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r., Nr 220, poz. 1447 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1808 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz.1037 z późn. zm.) w odniesieniu do spółek handlowych,
- ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.) – w odniesieniu do spółek cywilnych,
- ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2001r. Nr 17, poz. 209 z późn. Zm.),
- ustawa z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2004 r., Nr 269, poz. 2681 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r., Nr 11, poz. 74 z późn. zm.).

W związku z tym, że polski system prawny daje możliwość wyboru formy organizacyjno-prawnej w jakiej będziemy prowadzić działalność gospodarczą, pierwszą ważną decyzją, którą należy podjąć, jest właśnie wybór tej formy. Działalność gospodarczą możesz więc prowadzić:

- 1) pod własnym nazwiskiem jako indywidualną działalność gospodarczą,
- 2) w formie spółki cywilnej np. z innymi osobami fizycznymi,
- 3) w formie spółki prawa handlowego: osobowej (spółka jawna, komandytowa, partnerska, komandytowo-akcyjna), kapitałowej (spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i spółka akcyjna),
- 4) w innych mniej popularnych formach np. spółdzielnie, stowarzyszenia, fundacje.

Działalność gospodarczą, którą rozpoczynasz zarejestrujesz bądź w urzędzie gminy/miasta, który prześle Twój wniosek do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej bądź też w sądzie rejestrowym w zależności od wybranej formy organizacyjno-prawnej. Po uzyskaniu wpisu działalności gospodarczej do właściwej ewidencji lub rejestru uzyskasz status **przedsiębiorcy**.

II. REJESTRACJA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

1. Urząd gminy/miasta

Jeżeli postanowiłeś, że zostaniesz przedsiębiorcą prowadzącym indywidualną działalność gospodarczą lub też będziesz ją prowadził w formie spółki cywilnej to musisz się wybrać do urzędu gminy (lub urzędu miasta), gdzie dokonasz zgłoszenia swojej działalności do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG). Tam też otrzymasz do wypełnienia specjalny formularz – wniosek. Jeśli nie chcesz zgłaszać się osobiście do urzędu gminy w celu złożenia wniosku, możesz wysłać go listem poleconym, bądź złożyć w wersji elektronicznej za pośrednictwem formularza dostępnego na stronie internetowej CEIDG w Biuletynie Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw gospodarki oraz za pośrednictwem elektronicznej platformy usług administracji publicznej (e-PUAP).

W związku z uproszczeniem procedur związanych z rejestracją działalności gospodarczej składany wniosek o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) będzie jednocześnie wnioskiem o wpis do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej (REGON), zgłoszeniem identyfikacyjnym, bądź aktualizacyjnym, kierowanym do naczelnika właściwego urzędu skarbowego oraz zgłoszeniem płatnika składek albo jego zmiany do ZUS/KRUS. W związku z tym CEIDG będzie zobowiązana do przekazania danych z wniosku pozostałym instytucjom. Za składany wniosek o wpis do CEIDG nie będziesz musiał uiszczać opłaty. Ewentualna późniejsza zmiana wpisu jest również wolna od opłat.

W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej, każdy wspólnik rejestruje się osobno – w urzędzie gminy/miasta. W takich sytuacjach należy również brać pod uwagę możliwość skorzystania z formularza elektronicznego dostępnego na stronie CEIDG.

Pamiętaj!

Idąc do urzędu gminy/miasta zabierz dowód osobisty.

2. Sąd rejestrowy

Jeżeli działalność gospodarczą zamierzasz prowadzić w formie spółki prawa handlowego (jawnej, komandytowej, partnerskiej, komandytowo-akcyjnej, z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjnej) wówczas musisz dokonać rejestracji sądowej. Wszystkie w/w spółki powstają dopiero z chwilą wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Postępowanie rejestrowe jest bardzo sformalizowane – wnioski o wpis składa się na specjalnych formularzach określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości. Wzory tych formularzy znajdziesz na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości (www.ms.gov.pl) Również na tej stronie są zamieszczone adresy wszystkich sądów rejestrowych.

III. URZĄD STATYSTYCZNY

Ponieważ w odniesieniu do osób fizycznych rozpoczynających działalność gospodarczą wniosek o wpis do CEIDG stanowi równocześnie zgłoszenie do rejestru REGON nie musisz składać odrębnego zgłoszenia do urzędu statystycznego. Formalności związane z przekazaniem danych do właściwego urzędu statystycznego załatwi za ciebie urząd gminy.

Analogiczne rozwiązanie dotyczy podmiotów podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego. W związku z wprowadzeniem nowych regulacji prawnych od 31.03.2009 r. podmioty te wraz z wnioskiem o wpis do rejestru przedsiębiorców (KRS) składają równocześnie wniosek o wpis do REGON. Odpowiedzialnym zaś za przekazanie wniosku do właściwego urzędu statystycznego jest sąd rejestrowy.

IV. URZĄD SKARBOWY

1. Numer Identyfikacji Podatkowej (NIP).

Podstawowe akty prawne:

Ustawa z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (t. j. Dz. U. z 2004 r. Nr 269, poz. 2681 z późn. zm.).

Numer Identyfikacji Podatkowej (NIP) jest identyfikatorem podatkowym podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, płacących podatki w Polsce. Do zgłoszenia o nadanie NIP dla osób fizycznych rozpoczynających działalność gospodarczą (nie posiadających dotychczas NIP) ma zastosowanie formularz wniosku o wpis do CEIDG, będący jednocześnie zgłoszeniem identyfikacyjnym NIP. Powinieneś go złożyć w urzędzie gminy (o czym informowaliśmy wcześniej), wysłać listem poleconym lub skorzystać z dostępnej formy elektronicznej.

Dla pozostałych podatników, rozpoczynających działalność gospodarczą, niebędących osobami fizycznymi będzie miał zastosowanie formularz NIP-2, który w odniesieniu do podmiotów podlegających wpisowi do KRS winien być złożony, łącznie z wnioskiem o wpis do rejestru przedsiębiorców w sadzie rejestrowym.

Należy pamiętać o tym, że **podatnik dokonuje zgłoszenia identyfikacyjnego** (służącego nadaniu NIP) **jednokrotnie**, bez względu na rodzaj oraz liczbę opłacanych podatków, formę opodatkowania, liczbę oraz rodzaje prowadzonej działalności gospodarczej oraz liczbę prowadzonych przedsiębiorstw.

Jeśli, będąc osobą fizyczną posiadasz już NIP to twój wniosek o wpis do CEIDG będzie jednocześnie zgłoszeniem aktualizacyjnym NIP na podstawie którego urząd skarbowy zaktualizuje jedynie twoje dane w prowadzonych przez siebie rejestrach.

2. Wybór formy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

Podstawowe akty prawne:

- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2000 r., Nr 14, poz.176 z późn. zm.) – *zwana dalej updof*
- Ustawa z dnia 20 listopada 1998 roku o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. Nr 144, poz.930 z późn. zm.) – *zwana dalej uzpdof*

Podatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych są osoby fizyczne prowadzące indywidualną działalność gospodarczą oraz działalność w formie spółki cywilnej lub jednej z osobowych spółek prawa handlowego tj. spółki jawnej, komandytowej, partnerskiej lub komandytowo-akcyjnej. Nie dotyczy to spółek kapitałowych tj. spółki z o.o. i spółki akcyjne, które posiadając osobowość prawną są podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych.

O tym, czy masz prawo wyboru formy opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych, czy jesteś tego prawa pozbawiony, decyduje rodzaj działalności, jaką zamierzasz prowadzić. Jeżeli jesteś uprawniony do skorzystania z możliwości płacenia podatku w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, czy też w formie karty podatkowej, musisz zdecydować, czy chcesz z tego prawa korzystać. Jeżeli nie zadeklarujesz wyboru zryczałtowanej formy opodatkowania to płacisz podatek dochodowy według zasad ogólnych.

Zasady ogólne. Opodatkowanie według skali podatkowej

Warunki opodatkowania.

Zasady ogólne są podstawową formą opodatkowania. Przepisy nie zawierają warunków ograniczających możliwość opodatkowania w tej formie co oznacza, że może ją wybrać każda osoba fizyczna, która zdecyduje się na prowadzenie działalności gospodarczej.

Podstawa opodatkowania.

Wysokość podatku dochodowego płaconego według skali progresywnej zależy od faktycznie uzyskanych dochodów. Podstawą opodatkowania stanowi dochód, czyli nadwyżka sumy przychodów nad kosztami ich uzyskania. Ustalenie podstawy opodatkowania (ustalenie dochodu) odbywa się na podstawie zapisów dokonywanych w prowadzonej przez Ciebie podatkowej księdze przychodów i rozchodów lub w księgach rachunkowych. Przed obliczeniem podatku dochód ten możesz pomniejszyć o składki zapłacone bezpośrednio na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe Twoje oraz osób z Tobą współpracujących.

Wysokość podatku.

Jeżeli jesteś opodatkowany na zasadach ogólnych, będziesz płacił podatek według obowiązującej w danym roku podatkowym progresywnej skali. Skala podatkowa w formie tabelarycznej zamieszczona jest w art. 27 ust.1 updof.

Obowiązki podatnika.

Z tą formą opodatkowania wiąże się największa ilość obowiązków. Decydując się na zasady ogólne musisz bowiem pamiętać, że do Ciebie będzie należało obliczenie zaliczek na podatek i wpłacanie ich na rachunek urzędu skarbowego.

Jako podatnik rozpoczynający prowadzenie działalności gospodarczej, możesz wybrać okres rozliczeniowy zaliczek na podatek dochodowy – miesiąc lub kwartał. Podatnicy, którzy rozpoczynają prowadzenie działalności w trakcie roku podatkowego, mogą złożyć zawiadomienie o wyborze kwartalnego sposobu wpłacania zaliczek, w terminie do dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia tej działalności, nie później jednak niż w dniu uzyskania pierwszego przychodu. Jeżeli nie złożysz zawiadomienia o wyborze kwartalnego sposobu wpłacania zaliczek, jesteś zobowiązany wpłacać zaliczki co miesiąc.

W przypadku miesięcznego sposobu wpłacania zaliczek, pierwszą zaliczkę zapłacisz za miesiąc, w którym Twój dochód przekroczy kwotę powodującą obowiązek zapłaty podatku wyliczoną zgodnie z obowiązującą w danym roku skalą podatkową. Zaliczki miesięczne za okres od stycznia do listopada uiszczasz **w terminie do dnia 20 każdego miesiąca za miesiąc poprzedni**. Zaliczkę za grudzień uiszczasz w terminie **do dnia 20 stycznia następnego roku podatkowego, chyba że przed upływem tego terminu złożysz zeznanie podatkowe i dokonasz zapłaty podatku**. Nie masz już obowiązku składania miesięcznych deklaracji podatkowych.

Jeżeli wybrałeś wpłacanie zaliczek co kwartał, pierwszą zaliczkę zapłacisz za kwartał, w którym Twój dochód przekroczy kwotę powodującą obowiązek zapłaty podatku wyliczoną zgodnie z obowiązującą w danym roku skalą podatkową. Zaliczki kwartalne pierwszy, drugi i trzeci kwartał uiszczasz **w terminie do dnia 20 każdego miesiąca następującego po kwartale, za który wpłacana jest zaliczka**. Zaliczka za ostatni kwartał jest uiszczana w terminie **do dnia 20 stycznia następnego roku podatkowego, chyba że przed upływem tego terminu złożysz zeznanie podatkowe i dokonasz zapłaty podatku**.

Po zakończeniu roku podatkowego – **w terminie do dnia 30 kwietnia roku następnego** – obowiązany jesteś do złożenia zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym i wpłacenia różnicy pomiędzy podatkiem należnym od dochodu wynikającego z zeznania a sumą zapłaconych za dany rok zaliczek. Jeżeli nie uzyskasz dochodu, w zeznaniu rocznym wykażesz wysokość poniesionej straty.

Zawiadomienie o wyborze kwartalnego sposobu wpłacania zaliczek dotyczy również lat następnych, chyba że, w terminie do dnia 20 lutego roku podatkowego, zawiadomisz w formie pisemnej o rezygnacji z kwartalnego sposobu wpłacania zaliczek. Jeżeli zaś w danym roku podatkowym rozliczałeś zaliczki miesięczne, a jesteś małym podatnikiem wg definicji zawartej w art. 5a pkt 20 updof, kwartalną formę rozliczeń możesz wybrać w terminie do dnia 20 lutego następnego roku podatkowego, składając w tym terminie stosowne zawiadomienie.

Obowiązki ewidencyjne.

Jeżeli jesteś opodatkowany na zasadach ogólnych, masz obowiązek prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (*patrz: art.24a updof*) albo prowadzenia ksiąg rachunkowych. Najbardziej popularną i jednocześnie prostą formą ewidencji jest podatkowa księga przychodów i rozchodów. Jeżeli rozpoczynasz prowadzenie działalności gospodarczej, musisz założyć księgę na dzień rozpoczęcia tej działalności. Ponadto w terminie 20 dni od dnia założenia księgi masz obowiązek zawiadomić (w formie pisemnej) naczelnika urzędu skarbowego, właściwego według Twojego miejsca zamieszkania, o jej prowadzeniu.

Zasady ogólne. Opodatkowanie według stawki liniowej – 19%

Warunki opodatkowania.

Twój dochód uzyskany z działalności gospodarczej, może być opodatkowany według 19% stawki (bez względu na wysokość dochodu) – *art. 30c updof*

O wyborze tego sposobu płacenia podatku musisz powiadomić pisemnie właściwego naczelnika urzędu skarbowego - do dnia 20 stycznia, a jeżeli rozpoczynasz działalność w ciągu roku – do dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia działalności gospodarczej nie później jednak niż w dniu uzyskania pierwszego przychodu.

Pamiętaj, że ta forma płacenia podatku dotyczyć będzie wszystkich prowadzonych przez Ciebie rodzajów działalności, do których mają zastosowanie przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, np. zarówno prowadzonej samodzielnie jak i w spółce niemającej osobowości prawnej.

Pamiętaj również o tym, że nie możesz skorzystać z tego sposobu płacenia podatku wówczas, gdy wykonujesz usługi – na rzecz pracodawcy, u którego byłeś zatrudniony w bieżącym roku podatkowym albo też nadal jesteś u niego zatrudniony – odpowiadające czynnościom wykonywanym w prowadzonej przez Ciebie działalności.

Podstawa opodatkowania i wysokość podatku.

Podstawą opodatkowania jest dochód ustalony na podstawie zapisów w prowadzonej przez Ciebie podatkowej księdze przychodów i rozchodów lub w księgach rachunkowych pomniejszony o zapłacone składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe Twoje oraz osób współpracujących. Wysokość podatku stanowi 19% podstawy opodatkowania.

Obowiązki podatnika.

Jesteś obowiązany do wpłacania na rachunek właściwego urzędu skarbowego, w terminie do dnia 20 każdego miesiąca za miesiąc poprzedni, comiesięcznych zaliczek na podatek. Jako podatnik rozpoczynający prowadzenie działalności gospodarczej, możesz jednak wybrać kwartalny sposób wpłacania zaliczek. Jeśli rozpoczynasz prowadzenie działalności w trakcie roku podatkowego,

zawiadomienie o wyborze kwartalnego sposobu wpłacania zaliczek składasz w terminie do dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia tej działalności, nie później jednak niż w dniu uzyskania pierwszego przychodu. Zaliczki kwartalne uiszczasz w terminie do dnia 20 każdego miesiąca następującego po kwartale, za który wpłacana jest zaliczka.

Po zakończeniu roku masz obowiązek złożenia do urzędu skarbowego, właściwego według Twojego miejsca zamieszkania, zeznania o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym (**PIT-36L**), w terminie do dnia 30 kwietnia roku następnego.

Zawiadomienie o wyborze kwartalnego sposobu wpłacania zaliczek dotyczy również lat następnych, chyba że, w terminie do dnia 20 lutego roku podatkowego, zawiadomisz w formie pisemnej o rezygnacji z kwartalnego sposobu wpłacania zaliczek. Jeżeli zaś w danym roku podatkowym rozliczałeś zaliczki miesięczne, a jesteś małym podatnikiem wg definicji zawartej w art. 5a ust. 20 updof, kwartalną formę rozliczeń możesz wybrać w terminie do dnia 20 lutego następnego roku podatkowego, składając w tym terminie stosowne zawiadomienie.

Uwaga!

Jeżeli wybierzesz 19% podatek dochodowy, utracisz prawa do:

- wspólnego opodatkowania z małżonkiem,
- preferencyjnego opodatkowania przewidzianego dla osób samotnie wychowujących dzieci,
- korzystania z innych ulg i zwolnień, w tym również z prawa do kontynuacji odliczeń (prawa nabyte).

Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych

Warunki opodatkowania.

Chcąc skorzystać z opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych należy złożyć naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu według miejsca zamieszkania pisemne oświadczenie o wyborze tej formy opodatkowania. Powinieneś to uczynić w terminie do dnia 20 stycznia, a jeżeli rozpoczynasz działalność w trakcie roku – do dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia działalności, nie później jednak niż w dniu uzyskania pierwszego przychodu. Oświadczenie to będzie ważne również w latach następnych, chyba że postanowisz zmienić formę opodatkowania i poinformujesz o tym właściwego naczelnika urzędu skarbowego. W następnym roku prowadzenia działalności możesz skorzystać z tej formy opodatkowania tylko wtedy, gdy Twoje przychody za rok poprzedni **nie przekroczą 150 000 euro tj. 661.680 zł** (art. 6 ust. 4 updof)

Powinieneś zwrócić też uwagę, że niektóre rodzaje działalności gospodarczej wykluczają możliwość korzystania z opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych. Zalicza się do nich np. prowadzenie aptek, kantorów, lombardów, handel częściami i akcesoriami do pojazdów mechanicznych, wykonywanie większości wolnych zawodów (art. 8 updof oraz wymienione w załączniku nr 2 do ustawy).

Podstawa opodatkowania.

Podstawę opodatkowania ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych stanowi przychód, który przed opodatkowaniem pomniejsza się o zapłacone składki na ubezpieczenie społeczne w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych.

Wysokość podatku.

Stawki ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych są zróżnicowane w zależności od rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej i mogą odpowiednio wynosić: **3%, 5,5%, 8,5%, 17% i 20% przychodu.**

Bardziej szczegółowe informacje dotyczące stosowania poszczególnych stawek ryczałtu w odniesieniu do konkretnych rodzajów przychodów znajdziesz w ustawie o uzpdof.

Obowiązki podatnika.

Korzystając z tej formy opodatkowania obowiązany jesteś do prowadzenia ewidencji przychodów i ustalania - co miesiąc – na jej podstawie kwoty podatku podlegającego wpłacie na rachunek bankowy urzędu skarbowego. Wpłat podatku dokonujesz w terminie **do dnia 20 następnego miesiąca, a za miesiąc grudzień w terminie złożenia zeznania rocznego.**

Zeznanie roczne o wysokości uzyskanego przychodu, wysokości dokonanych odliczeń i należnego ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych – składasz w terminie **do dnia 31 stycznia następnego roku.** Pamiętaj również, że decydując się na opodatkowanie w formie ryczałtu nie możesz rozliczyć się wspólnie z małżonkiem, ani w sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci. *(art.6 ust. 8 updof)*

Karta podatkowa

Warunki opodatkowania.

Podobnie jak ryczałt od przychodów ewidencjonowanych również karta podatkowa jest fakultatywną formą opodatkowania. To do Ciebie należy decyzja, czy chcesz z niej skorzystać. Lista rodzajów działalności podlegających opodatkowaniu w formie karty podatkowej jest bardzo obszerna. Abyś mógł płacić podatek w formie karty podatkowej, musisz prowadzić działalność gospodarczą, która uprawnia do takiego opodatkowania i złożyć przed rozpoczęciem działalności wniosek (na formularzu **PIT-16**) do właściwego naczelnika urzędu skarbowemu. Naczelnik urzędu skarbowego rozpatrzy Twój wniosek i wyda decyzję, w której ustali wysokość podatku dochodowego określając jego miesięczną stawkę.

Wysokość podatku.

Stawki karty podatkowej określone są kwotowo. Ich wysokość uzależniona jest między innymi, od:

- rodzaju i zakresu prowadzenia działalności,
- liczby zatrudnionych pracowników,

- liczby mieszkańców miejscowości, w której prowadzona jest działalność gospodarcza.

Obowiązki podatnika.

Prowadząc działalność opodatkowaną w formie karty podatkowej Masz zdecydowanie mniej obowiązków. Jesteś zwolniony z obowiązków sprawozdawczych – bowiem podatnik opodatkowany w tej formie nie prowadzi dla celów podatku dochodowego żadnych ksiąg, nie składa zeznań podatkowych ani deklaracji o wysokości uzyskanego dochodu. (*art. 24 ust. 1 uzpdof*).

Musisz tylko pamiętać o wpłacie co miesiąc – **do dnia 7 każdego miesiąca** za miesiąc poprzedni (a za grudzień w terminie do dnia 28 grudnia), na rachunek urzędu skarbowego, kwoty podatku ustalonej przez naczelnika urzędu skarbowego w decyzji, pomniejszonej o zapłaconą przez Ciebie składkę na powszechne ubezpieczenie zdrowotne. Po zakończeniu roku musisz złożyć w urzędzie skarbowym (w terminie **do dnia 31 stycznia**) deklarację o wysokości zapłaconej i odliczonej od karty podatkowej, w poszczególnych miesiącach, składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne. (PIT-16A)

Wybierając jako formę opodatkowania kartę podatkową musisz też wiedzieć, że nie możesz rozliczyć się wspólnie z małżonkiem, ani w sposób przewidziany dla osób samotnie wychowujących dzieci.

3. Podatek od towarów i usług (VAT).

Podstawowe akty prawne:

Ustawa z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług (t. j. Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054) – *zwana dalej upto*

Kiedy stajesz się podatnikiem VAT?

Podatnicy rozpoczynający wykonywanie czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem VAT w ciągu roku podatkowego, co do zasady są zwolnieni od tego podatku. Zwolnienie to nie dotyczy specyficznych rodzajów działalności wymienionych w art. 113 ust. 13 ustawy o podatku od towarów i usług. Obowiązek opodatkowania podatkiem VAT powstaje w chwili, kiedy obroty Twojej firmy przekroczą 150 000 zł w proporcji do okresu prowadzonej działalności gospodarczej w roku podatkowym (np. jeżeli rozpocząłeś działalność 1 lipca to stajesz się podatnikiem podatku VAT, jeśli Twoje obroty do końca roku przekroczą 75 000 zł. Wówczas powinieneś dokonać zgłoszenia rejestracyjnego w tym podatku (formularz **VAT-R**).

Ze zwolnienia od podatku VAT **możesz sam zrezygnować**, pod warunkiem pisemnego zawiadomienia naczelnika urzędu skarbowego o tej rezygnacji, przed dniem wykonania pierwszej czynności podlegającej opodatkowaniu VAT. Jeśli zaś wykonałeś już pierwszą czynność podlegającą opodatkowaniu warunkiem rezygnacji ze zwolnienia podmiotowego jest zawiadomienie naczelnika urzędu skarbowego o rezygnacji przed początkiem miesiąca, w którym chcesz zrezygnować ze zwolnienia. Zastanów się jednak dobrze, zanim zrezygnujesz z tego zwolnienia, gdyż powrót do niego będzie mógł nastąpić dopiero **po upływie roku**, licząc od końca roku w którym nastąpiła rezygnacja, pod warunkiem spełnienia przesłanek zawartych w upto.

Korzystając ze zwolnienia od podatku VAT zobowiązany jesteś jedynie do **prowadzenia dziennej ewidencji sprzedaży** rejestrowanej za dany dzień, nie później jednak niż przed dokonaniem sprzedaży w dniu następnym.

Rejestracja podatników VAT

Rejestracji dla celów podatku VAT dokonasz składając formularz **VAT-R** (zgłoszenie rejestracyjne) właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego. W związku z rejestracją VAT będziesz musiał uiścić 170 zł opłaty skarbowej, którą należy wpłacić na rachunek bankowy urzędu gminy/miasta. Podatnicy, którzy złożą zgłoszenie rejestracyjne, będą zarejestrowani przez naczelnika urzędu skarbowego jako podatnicy VAT, z tym że podatnicy dokonujący sprzedaży opodatkowanej będą zarejestrowani jako podatnicy VAT czynni, a pozostali jako podatnicy VAT zwolnieni.

Zgodnie z przepisami ustawy o podatku od towarów i usług, podatnicy dokonujący lub zamierzający dokonywać transakcji wewnątrzwspólnotowych są obowiązani do zarejestrowania się jako podatnicy VAT UE. Obowiązek ten dotyczy również podmiotów dokonujących importu usług oraz świadczących usługi o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 4 *uptu*. Rejestracji tej dokonują w zgłoszeniu rejestracyjnym/aktualizacyjnym VAT-R.

Podatnicy, którzy otrzymają potwierdzenie o zarejestrowaniu ich jako podatników VAT-UE są obowiązani w transakcjach z podatnikami z innych krajów UE posługiwać się numerem identyfikacji podatkowej (NIP) poprzedzonym prefiksem „**PL**”.

Obowiązki podatnika VAT.

Do głównych obowiązków podatników rozliczających podatek VAT na zasadach ogólnych należy zaliczyć:

- dokonanie zgłoszenia rejestracyjnego (VAT-R),
- prowadzenie ewidencji sprzedaży i zakupów, zawierającej wszystkie dane niezbędne do prawidłowego sporządzenia deklaracji podatkowej,
- wystawianie faktur VAT,
- składanie deklaracji podatkowych dla podatku VAT,
- terminowe wpłacanie podatku do urzędu skarbowego.

Deklaracje dla podatku od towarów i usług (formularze **VAT-7**) składa się we właściwym urzędzie skarbowym za okresy miesięczne w terminie do **25 dnia** miesiąca następującego po miesiącu, za który składana jest deklaracja. W tym terminie należy również dokonać wpłaty podatku na rachunek urzędu skarbowego.

Ułatwienia w tym zakresie przewidziane są dla tzw. **małych podatników** którzy mogą rozliczać się z podatku VAT za okresy kwartalne. Są to podmioty u których obrót roczny za poprzedni rok był nie wyższy niż równowartość 1.200.000 euro. Przeliczenia dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP na pierwszy dzień roboczy października poprzedniego roku podatkowego w zaokrągleniu do 1000 zł. Aktualnie powyższy limit wynosi 5.324.000 zł

O ile spełniasz wymogi przewidziane w *uptu* dla małego podatnika, będziesz miał możliwość – pod

warunkiem zawiadomienia o tym naczelnika urzędu skarbowego – wyboru następujących udogodnień:

- składania deklaracji podatkowych dla podatku VAT za okresy kwartalne i kwartalnego rozliczania tego podatku w miejsce miesięcznego,
- rozliczania podatku VAT metodą kasową, tj. po uregulowaniu przez kontrahentów należności z tytułu sprzedaży towarów i usług (wybór tej metody wiąże się z obowiązkiem rozliczeń kwartalnych).

W przypadku, gdy zamierzasz rozpocząć działalność w trakcie roku podatkowego również możesz skorzystać z powyższych udogodnień, jeżeli przewidywana przez Ciebie wartość sprzedaży nie przekroczy w proporcji do okresu prowadzonej działalności gospodarczej kwoty limitu o której mowa powyżej.

Możliwość składania deklaracji podatkowych za okresy kwartalne (formularz **VAT-7K**) w terminie **do 25 dnia** miesiąca następującego po kwartale, w którym powstał obowiązek podatkowy, jak i wpłacania w tym terminie podatku VAT na rachunek właściwego urzędu skarbowego, przysługuje zarówno małym podatnikom, którzy wybrali kasową metodę rozliczania podatku VAT, jak i małym podatnikom, którzy nie wybrali tej metody.

Jeśli jesteś małym podatnikiem, który nie rozlicza się metodą kasową i zdecydujesz się na składanie deklaracji za okresy kwartalne, musisz pisemnie powiadomić o tym naczelnika urzędu skarbowego, najpóźniej do 25. dnia drugiego miesiąca kwartału, za który będzie po raz pierwszy złożona kwartalna deklaracja podatkowa. Zaś w przypadku rozpoczęcia w trakcie roku podatkowego wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu zawiadomienia dokonuje się w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym rozpoczęto wykonywanie tych czynności.

Z kwartalnego rozliczania podatku VAT **możesz zrezygnować** i powrócić do miesięcznego trybu składania deklaracji VAT, nie wcześniej jednak niż **po upływie czterech kwartałów** (12 miesięcy), w których jako mały podatnik rozliczałeś się za okresy kwartalne, po uprzednim pisemnym zawiadomieniu naczelnika urzędu skarbowego.

Jeżeli wartość sprzedaży towarów przekroczy u małego podatnika równowartość kwoty 1.200.000 euro dalej może składać deklaracje za okresy kwartalne (formularz VAT-7D) pod warunkiem wpłacania miesięcznych zaliczek na zasadach określonych w upu.

Pamiętaj, że jeżeli dokonujesz transakcji z podmiotami z krajów członkowskich UE zobowiązany jesteś do składania informacji podsumowujących, o których mowa w art. 100 upu.

Kasy rejestrujące

Przedsiębiorcy rozpoczynający działalność gospodarczą obowiązani są do rozpoczęcia ewidencjonowania obrotu i podatku przy użyciu kas rejestrujących, jeżeli ich obrót w transakcjach z osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej i rolnikami ryczałtowymi przekroczy

określony w przepisach państw.

Jeżeli rozpoczynasz prowadzenie działalności gospodarczej ustawodawca zwalnia cię z obowiązku ewidencjonowania do dnia przekroczenia w 2012 r. kwoty obrotów w wysokości 20.000 zł.

Zwalnia również do dnia 31 grudnia 2012 r. podatników, u których wartość obrotu nie przekroczyła w poprzednim roku kwoty 40.000 zł (jeżeli wcześniej nie powstał wobec nich obowiązek ewidencjonowania). Zwolnienie to traci moc po upływie dwóch miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło przekroczenie kwoty obrotu w wysokości 40.000 zł.

Wyjątek stanowią podatnicy rozpoczynający działalność w zakresie sprzedaży gazu płynnego i świadczenia usług przewozów pasażerskich w samochodowej komunikacji podmiejskiej i międzymiastowej oraz przewozów taksówkowych - w przypadku których istnieje obowiązek ewidencjonowania obrotu i kwot podatku bez względu na wysokość osiągniętych obrotów. Ze zwolnienia nie można korzystać przy dostawie: części do silników (PKWiU 28.11.4), silników spalinowych wewnętrznego spalania w rodzaju stosowanych do napędu pojazdów (PKWiU 29.10.1), nadwozi do pojazdów silnikowych (PKWiU 29.20.1), przyczep i naczep; kontenerów (PKWiU 29.20.2), części przyczep, naczep i pozostałych pojazdów bez napędu mechanicznego (PKWiU 29.20.30.0), części i akcesoriów do pojazdów silnikowych (z wyłączeniem motocykli) gdzie indziej nie sklasyfikowanych (PKWiU 29.32.30.0), silników spalinowych tłokowych wewnętrznego spalania w rodzaju stosowanych w motocyklach (PKWiU 30.91.3); sprzętu radiowego, telewizyjnego i telekomunikacyjnego, z wyłączeniem lamp elektronowych i innych elementów elektronicznych oraz części do aparatów i urządzeń do operowania dźwiękiem i obrazem, anten, (PKWiU ex 26 i ex 27.90), sprzętu fotograficznego, z wyłączeniem części i akcesoriów do sprzętu i wyposażenia fotograficznego, (PKWiU ex 26.70.1), przy dostawie wyrobów z metali szlachetnych lub z udziałem tych metali, których sprzedaż nie może korzystać ze zwolnienia od podatku, o którym mowa w art. 113 ust. 1 i 9 ustawy, przy dostawie nagranych, z zapisanymi danymi lub zapisanymi pakietami oprogramowania komputerowego (w tym również sprzedawanymi łącznie z licencją na użytkowanie): płyt CD, DVD, kaset magnetofonowych, taśm magnetycznych (w tym kaset wideo), dyskietek, kart pamięci, kartridży, przy dostawie wyrobów przeznaczonych do użycia, oferowanych na sprzedaż lub używanych jako paliwa silnikowe albo jako dodatki lub domieszki do paliw silnikowych, bez względu na symbol PKWiU, przy dostawie wyrobów tytoniowych (PKWiU 12.00), napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 1,2% oraz napojów alkoholowych będących mieszaniną piwa i napojów bezalkoholowych, w których zawartość alkoholu przekracza 0,5%, bez względu na symbol PKWiU, z wyjątkiem dostaw towarów, o których mowa w poz. 42 załącznika do rozporządzenia.

Natomiast do 31 grudnia 2012 r. zwolnione są z obowiązku ewidencjonowania za pomocą kas czynności wymienione w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26 lipca 2010 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących.

Rozpoczynając ewidencjonowanie obrotu i kwot podatku przy pomocy kasy rejestrujących w

obowiązującym terminie będziesz mógł odliczyć od podatku należnego kwotę wydatkowaną na zakup każdej kasy w wysokości 90% jej ceny zakupu (bez podatku od towarów i usług), nie więcej jednak niż 700 zł.

Ewidencjonując obrót za pośrednictwem kasy rejestrującej jesteś obowiązany do dokonania wydruku paragonu fiskalnego lub faktury VAT z każdej sprzedaży oraz do wydania oryginał wydrukowanego dokumentu nabywcy. Ponadto będziesz obowiązany do dokonywania przeglądów technicznych kas rejestrujących co 24 miesiące. Inne obowiązki zostały opisane w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2008r. w sprawie kryteriów i warunków technicznych, którym muszą odpowiadać kasy rejestrujące oraz warunków ich stosowania (Dz. U. Nr 212, poz. 1338 ze zm.).

V. URZĄD CELNY

Jeżeli zamierzasz dokonywać obrotu towarowego z krajami nie będącymi członkami Unii Europejskiej nie musisz w tym celu rejestrować swojej działalności w urzędzie celnym. Formalności celnych związanych z takim obrotem będziesz musiał dokonać w jednym z oddziałów celnych w momencie dokonania faktycznego przywozu lub wywozu towaru.

Wszelkie informacje z tym związane znajdziesz na stronie internetowej:

www.bialystok.uc.gov.pl

www.clo.gov.pl

oraz w najbliższej informacji celnej:

- 1) Urząd Celny w Białymstoku (85) 745-85-80
- 2) Urząd Celny w Łomży (86) 215-57-55
- 3) Urząd Celny w Suwałkach (87) 562-90-81
- 4) Izba Celna w Białymstoku (85) 745-85-81

Jeżeli prowadząc działalność dokonujesz wewnątrzwspólnotowych dostaw lub nabyć, wówczas powinieneś sprawdzić czy powinieneś składać deklaracje INTRASTAT, zawierające dane na temat obrotów handlowych z krajami Unii Europejskiej. Jeśli wartość towarów, które sprowadziłeś lub wywoziłeś do kraju należącego do Unii Europejskiej przekroczyła odpowiednio w przywozie 1.000.000 zł lub w wywozie 1.000.000 zł musisz do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu w którym dokonałeś nabycia lub dostawy złożyć odpowiednią deklarację INTRASTAT.

Jeśli w swojej działalności dokonujesz obrotu handlowego z krajami Unii Europejskiej, należałoby zapoznać się z przepisami dotyczącymi obowiązków statystycznych, zawartymi w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zgłoszeń INTRASTAT (Dz. U. z 2004, Nr 89, poz. 846 ze zm.) oraz uzyskać szczegółowe informacje dotyczące systemu INTRASTAT we właściwej miejscowo izbie celnej.

VI. BANK

Nie każdy przedsiębiorca musi posiadać rachunek bankowy związany z prowadzoną działalnością. Lepiej to jednak uczynić od razu, gdyż w toku prowadzenia działalności może okazać się niezbędnym. W formie bezgotówkowej, tj. w drodze obciążenia rachunku bankowego, będziesz musiał regulować składki na ubezpieczenia społeczne oraz inne składki, do poboru których zobowiązany jest ZUS.

Rachunek bankowy jest konieczny, jeżeli zdecydujesz się na opodatkowanie swoich dochodów na tzw. zasadach ogólnych. Ponadto, jeżeli będziesz chciał uzyskać z urzędu skarbowego zwrot podatku VAT, to taki zwrot urząd może przekazać tylko na Twój rachunek bankowy.

Rachunek ten będzie Ci również służył w prowadzeniu działalności, gdyż za jego pomocą będziesz musiał dokonywać i przyjmować płatności związane z wykonywaną działalnością gospodarczą, jeżeli stroną transakcji będzie inny przedsiębiorca i jednorazowa wartość transakcji przekroczy równowartość 15.000 euro.

Pamiętaj!

Idąc do banku weź ze sobą:

- dowód osobisty,
- zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej,
- dokument potwierdzający nadanie numeru REGON.

VII. ZUS/KRUS

W związku z wprowadzeniem zasady tzw. „jednego okienka” WNIOSEK o wpis do ewidencji działalności gospodarczej CEIDG-1 jest równocześnie zgłoszeniem albo zmianą zgłoszenia płatnika składek do ZUS lub oświadczeniem o kontynuowaniu ubezpieczenia społecznego rolników.

Musisz jednak pamiętać, że poza zgłoszeniem płatnika, zgłoszenie osoby ubezpieczonej, w tym prowadzącej działalność gospodarczą do ubezpieczeń społecznych lub ubezpieczenia zdrowotnego następuje niezależnie od złożenia wniosku CEIDG-1. Wymagane jest w związku z tym złożenie niezależnych zgłoszeń ZUS ZUA albo ZUS ZZA w formie elektronicznej lub pisemnej bezpośrednio do ZUS. Szczegółowe informacje w tym zakresie są dostępne na stronie internetowej: www.zus.pl Znajdziesz tam również poradniki dla płatników składek oraz aktualną wersję programu PŁATNIK.

W odniesieniu do podmiotów podlegających rejestracji w KRS, na podstawie znowelizowanych od 31.03.2009 r. przepisów ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym wprowadzono analogiczne rozwiązanie. Łącznie z wnioskiem o wpis do rejestru przedsiębiorców wnioskodawca składa również zgłoszenie płatnika składek w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem sytuacji, gdy wniosek o wpis do KRS jest składany w formie elektronicznej.

Pamiętaj!

Idąc do ZUS weź ze sobą:

- dowód osobisty,
- numer rachunku bankowego.

VIII. CO JESZCZE POWINIENIEŚ WIEDZIEĆ

Po załatwieniu wskazanych wyżej formalności musisz jeszcze wiedzieć, że:

Co do zasady - to, jaką działalność rozpocznesz, zależy tylko od Ciebie. Jednak decydując się na prowadzenie niektórych, bardziej wyspecjalizowanych, rodzajów działalności gospodarczej, będziesz musiał uzyskać zezwolenie lub koncesję. Rodzaje działalności podlegające obowiązkowi uzyskania **koncesji** określone są **w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej**.

Aktualnie uzyskania koncesji wymaga między innymi działalność gospodarcza w zakresie poszukiwania i wydobywania kopaliny, wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi oraz bronią, ochrony osób i mienia itp.

- 2) Dla niektórych rodzajów działalności wprowadzony został obowiązek uzyskania **zezwolenia**. Zezwolenia wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie określonym w przepisach odrębnych ustaw. Konieczność uzyskania takich zezwoleń wynika m.in. z przepisów ustaw: o usługach detektywistycznych, o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich oraz obrocie tymi wyrobami, Prawo farmaceutyczne, o ochronie roślin uprawnych czy Prawo łowieckie. Od zezwoleń, pozwoleń i koncesji pobierana jest opłata skarbową, której stawki określone są w załączniku do ustawy o opłacie skarbowej, a ich wysokość uzależniona jest od rodzaju działalności jaką zamierzasz podjąć.
- 3) Jeżeli do celów prowadzonej działalności gospodarczej będziesz wykorzystywał nieruchomości (budynki, grunty) to istnieje obowiązek ich zgłoszenia do opodatkowania podatkiem od nieruchomości. Powinieneś więc udać się do urzędu gminy/miasta właściwych ze względu na położenie tych nieruchomości w celu uzyskania bliższych informacji na ten temat.

Od autorów:

Przedstawione w niniejszym opracowaniu obowiązki związane z uruchomieniem działalności gospodarczej nie wyczerpują w całości tego zagadnienia. Dlatego też oprócz zaznajomienia się z niniejszym informatorem należy także zapoznać się szczegółowo z przepisami prawa wskazanymi w jego treści. Można oczywiście uwolnić się od tego, powierzając obowiązki związane z prowadzoną działalnością gospodarczą dla funkcjonujących na rynku firm konsultingowych, doradczych i biur rachunkowych.